

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік	20 кор.
на пів року	10 кор.
на чверть року	5 кор.
на місяць	1-70 кор.

За границею:

на цілий рік	16 рублів
	або 36 франків
на пів року	8 рублів
	або 18 франків
Поодинокі	число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові — що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунжини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошена авичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Всеполюські цілі і дороги

Характеристичну картину представляє останнє число *Słowa Polsk*-ого. У ній можна добачити задушевні бажання сего всепольського органу і способи, якими він гадає перевести свої пляни що-до Галичини.

Передовсім у вступній статі говорить ся там про справу конверсії спільної ренти та доторкає ся відносно до Угорщини в тім згляді. Хотий конверсія дотичить лише 620 міль., а угорський бльок (1430 міль.) остане несконвертований, бо до сего примусити Угорщину нема можности, та хотий Мадяри ще в 1867. р., коли ухилили ся від майже всякої відвічальности за давнійші австрійські довги, скривдили єї тяжко — всепольський орган заявляє: Немаємо їм сего зовсім за зле; єще нині гратулюємо Мадярам сего величезного політичного сукцесу, так як взагалі щиро тішимо ся з сего, що їм удало ся здобути політичну самостійність яка є так само їх правом, як є правом Галичини з одної сторони, а країв корони св. Вячеслава з другої сторони.

У фейлетоні замістило *Słowo polskie* загальні звістки про «новочасну Угорщину, які починають ся від того, що «нині мало знаємо про наших сусідів зза гір, — але давніше бувало інакше. Діди єще — паше — щоби не сягати часів Пястів, Ягайлонів і барських конфедератів, їздили до шкіл в Подолівцях, Кошицях чи Мункачи, виправляли ся волами по вино, а коли приїшов сорок осьмий, великою громадою, припоясавши шаблі, синнули ся тудя, де високо прапор свободи несли батько Бем і Дембінські». А відтак автор подає зміст нової французької книжки виданої в Парижі п. Бертою, про найновішу історію Угорщини. «Наймогутнішою підмогою розвою Угорщини — каже справознавець *Słowa polsk*-ого — є їх історія, найсильнішою пружиною діяльности свідомість сил на побідах, віднесених в останніх п'ятидесяти роках. Ся сила розмаху, яка не дасть ся відтворити докладно з нинішнього стану Угорщини, містить ся в історії років, опрацьованих в студії п. Берти. Перша часть сеї студії говорить про відносини, знані нам добре з історії польського народу. Угорщина по р. 1849. се польське Королівство по падолістогів і по останнім повстаню. Подібність така жива, що аж потрясаюча, а порівняння часами болючі — не завсїгди для нас почесні. Глибоко в польській суспільности закорінене пересвідченє про виїмовість єго положеня, буває звичайно не товчком до надзвичайних висилень, але оправданєм безчинности і апатії. Всі неповодженя останніх часів вигідно зачисляють у нас на карб наслідків 63. року і пануючого по нїм знеохоченя, немов би ся невідрадність була фатальною конечностию, або немов би задачею і обовязком визначнійших і здоровіших груп було лишень обсервувати шкідні суспільні прояви, а не противдїлати їм пляново і умітно. Се пересвідченє про ціл-

ковиту виїмовість переходів нашого народу може розв'язати до певної степені пригляненє історії Угорщини по 1848. р.»

Начеркнувши коротко судьбу і успіхи двох скрайних таборів, які утворили ся по погромі угорського првстаня: непримиримих Кошутівців, які ще через десять літ з оружем в руці непокоїли австрійське правительство, а з другої сторони упалих на душі консерватистів, які «за всяку ціну хотїли кинути поміст межи короною а народом». — справознавець ставить ваче на примір Полякам поступованє середушої партії, яка тоді утворила ся була в Угорщині під проводом Франца Деака. «Відкинувши жертвованє собі становиско члена комісії задля реформи права — сказано в справознаданю — він дав початок системі «пасивного відпору». Відсеї за народний переступ почали уважати посвяченє хоть-би найменшої частини енергії германізаторському правительству, а в товарискім життю потягнуто кордон між всіма єго представителями, а угорским загалом. Свобідний від заслїплючої ненависти Кошутівців і від бездушної слабосильности консервативної аристокрації, він умів в переломових роках переіменити австрійську монархію з абсолютно правленої держави в конституційну, вибороти сьмілим і рішучим, хотий оглядним поступованєм признанє пр в угорских країв і став батьком відродженої Угорщини».

Хоть се там не сказано, але легко можна вичитати між стрічками, що *Słowo polskie* хотїло би з проф. Гломбінського зробити єго імя в третій статі, з якої хочемо також подати найхарактеристичнійший уступ. В розмові з одним редактором тижневника «Wage», подав радикальний, чеський посол, др. Хоц, причини, задля чого він хоче розбити парламент. Отже сю розмову подає *Słowo polskie*, а в ній говорить ся, що парламент є символом централізму Австрії, отже мусить перший внасти жертвою, щоби на єго руїнах повстало триєдине королівство чеської корони (Чехи, Морави і Шлеск).

«Три краї чеської корони — висловив ся др. Хоц — мусїли би утворити самостійну державу. Ся держава на взір нинішньої Угорщини мала би з рештою Австрії слїдуючі спільні три узли: корону, армію і заграничні справи. Ми є противниками мілітаризму, тож можу собі оцадити переведеня доказу, що наслідком такого уложеня відносин наша оружна сила не понесе шкоди. Уведенє в жите нашої правно-державної програми не зашкодить також нашій новазї на вні, нашій ролі, яку має право відгравати ціла збірна держава в європейскім концерті народів. Місце делегаций, які від давна признано неfortunними, заняла би Рада стану. Ся Рада стану рішала би про спільні справи Австрії, Угорщини і Чеського королівства. Ся Рада стану, яка не мала би таких хиб, як делегация, могла би репрезентувати монархію на вні з достоїнством і відповідною силою. Сухітничий дуалізм заступила би трилістична, сильно зорганізована форма. Тепер кілька слів про

внутрішню організацію Чеського королівства. Три краї на підставі загального виборчого права вибирали би єпільне праводатне тіло. Менші автономічні репрезентації, сойми, не стратили би своїх дотеперішних прав. Можна доказати при помочи обрахунку, що чеські краї, завдяки віддїленю від решти Австрії, мусїли би витягнути незмірні економічні користи. Всі інші краї, з виїмкою Австрії долішної, є прецінь, як відомо, фінансово пасивними. Ми мусимо нині платити їх довги. Коли би ми увільнили ся від сего тягару, тоді Чехи, Морави і Шлезк дійшли би до небувалоого, економічного розвою. В користях сего розвою брали би обильну участь німецькі мешканці сих країв».

Всеполюський орган обурює ся на д-ра Хоца, що для него Галичина є лишень «рештою Австрії», а прецінь она є вже зрілою до такого самого «відокреміння» від Австрії, і не є зовсім «пасивним краєм» — після обчисленя.. Гломбінського. «Тому треба нам — пише *Słowo polskie* — програму самостійности Галичини опрацювати аж до найдрібнійших подробиць. Треба бути готовим в годині, коли справа федералізації Австрії вплине практично на дневний порядок».

Робите рахунки, панове, якими ледви чи переконаєте, що замість «сухітничого дуалістичного устрою», буде ліпшим розбір на чотири части.

З політичного поля.

Становиско французького кабінету захитане. В Парижі ходять вісти, що на чолі будучого кабінету має стати теперішній міністер фінансів Рувїє. З розмови, яку мав недавно співробітник одної парискої часописи з Рувїєром, можна вносити, що соціялісти, на яких опирає ся теперішня більшість французького кабінету, стають своїми жаданями чимраз недовідійшими рішачим в парламенті сторонництвом і легко може прийти до повстаня кабінету, який буде опирати ся на більше уміркованих республіканських сторонництвах.

Про положенє на Балкані пише «Свет»: Відповідь на питанє, чи македонська справа поладить ся війною, чи мирно, зависить від сего, чи султан і єго правительство мають дійсно щирій намір завести доконечні реформи. На жаль вісти, які надходять рівночасно з Царгорода і з Македонії, вказують, що наміри султана не є щирі, що Туреччина послішно збротї ся і приготовлює ся до війни. Помимо попередних, дуже поважних закупув оружа, тепер знов фабрики Мавзнера підписали контракт на доставу для турецької армії 200.000 карабінів. Зкликані в вересні, немов то на чотири тижні батальони редиців (резерви), до сеї хвилі не розпущені. Є се факт тим цікавіший, що редици, люди переважно фамілійні, виявляють живе недоволенє з так продовженої служби під оружем. В турецьких кругах Царгорода твердять, що султан рішучо постановив не іменувати християн на адміністративні уряди в Македонії і що мав сказати отверто, що під тим зглядом буде опирати ся державам, а улягне хіба лишень тоді колиб програвав на полю битви В царгородских,

Н О В И Н К И.

війскових кругах говорять голосно, що війна на весну є неunikнена та що отоманська дипломатія не довіряє Росії, якої політику в відношенні до Туреччини уважає двозначною. Турки підозрюють, немов би місія графа Лямсдорфа полягала на зорганізованню ліги славянських держав, які громадно мають напасти на Туреччину. Злучені сили славянських держав будуть виносити поважну суму 300.000 жовтів, коли тимчасом отоманські війська будуть примушені пильнувати розкинені широко границі азійської та європейської Туреччини. Мимо сего султан по старому є неохитний і заявляє, що буде боротись до останнього жовтіра, а не згодить ся ніколи на здійснене більшої часті реформ, яких жадають від него. В теперішній хвилі розіслано тайні обіжники до губернаторів і військових вождів в Анатолії з приказом приготувати населене і армію до надходячої війни.

З побуту Чемберлена в полудневій Африці донесла ся вість, яка трохи скаламутила іділю англо-бурского порозуміння. Так названі «дикі Бури» предложили адресу Чемберленові з просьбою узглядити слідуєчі заміти: 1) Постанови мирового трактату не одержали до тепер правної сили. В однім випадку апеляційний трибунал не допустив до розпочаття судового поступованя на основі сих постанов. 2) Сі постанови знехтовано заборовою повороту деяким бургерам. 3) Знехтовано постанови невідлєненем амнестії капляндским бувшим повстанцям. 4) Належить перевести ревізію процесів, в яких підчас війни присуджено деяких бургерів на кару вязниці. 5) Всі виставлені попереднім правительством довжні скрипти мають бути заплачені. 6) Жаданя відшкодованя, відповідно до прокламації лорда Робертса з д. 29. липня 1900 р. мають бути заспокоєні. 7) Старі банкноти мусять вимінити ся як найскорше. 8) Несправедливим є обовязок плачення за удержанє родин в концентраційних таборах. 9) Бургери, яких масток обсаджено перед заключенем мира, повинні одержати відшкодованє. В адресі сказано дальше, що автори єї ограничають ся на разі лише до найбільше актуальних, пекучих справ, а відкладають на пізніше обговоренє таких важних kwestій, як шкільництво, яке поручило англійське правительство людям, що не знають мови аві звичаю населеня і т. д. Відповідь Чемберлена була голословним запереченем замітів. Такт бурської депутації не допустив до якихсь немилих приключок, але нехить, яку мають непримиримі Бури до англійського правительства, вказує, що овочі его побіди ще довго будуть лежати твердим каменем в англійськїм жолудку.

— **Календар.** В середу: руско-кат. Агафії; рим.-кат. Констанції. — В четвер: руско-кат. Вукола, Юліяна; рим.-кат. Конрада.

— **Стан здоровя ВПрессы** Митрополита Шептицького стало поліпшає ся. За порадою лікарів о. Митрополит поїде за місяць до полудневих країв на пів року.

— **3 товариств.** Загальні збори товариства слухачів політехніки «Основи» відбудуть ся дня 7. марца 1903. р. з отсим порядком дневним: 1) Відчитанє протоколу. 2) Справозданє уступаючого виділу. 3) Внесеня і інтерпеляції.

В неділю дня 22. с. м. відбуде ся в Заболотіві в сали старого суду о 3. год. пополудни створене читальні «Просвіти», а вечером тогож дня вечерниці вокально-декл. із добірною програмою.

— **3 Золочева.** Музикально-вокальний концерт відбуде ся в Золочеві дня 19. с. м. заходом львівського гімнастичного тов. «Сокіл» з отсею програмою: 1) Вступне слово. 2) Людкевич: «Закувала завуленька», хор. 3) Сольо фортеянове — відограє п. Р. Г. 4) Лисенко: «Ой шож бо то за ворон», хор. 5) Сольо тенорове — відєспіває п. М. В. 6) Воробкевич: «Думи мої», хор. 7) Сольо скрипкове. 8) Гимни славянські, хор. — Початок о 7. год. Ціли місяць: криєло І-ряд. 3 К, ІІ-ряд. 2-40 К, ІІІ-ряо. 1-60 К, вступ на сали 1 К, для учеників 50 сот. По концерті відбудуть ся вечерниці з танцями заходом золочівської «Рускої Бєсїди». Билети можна буде одержати лише за записками. Хто би ще до сєї пори не одержав запрошеня, зволить ласкаво віднести ся до Ви. Володимира Дольницького, радника в Золочеві. — **Комітет.**

Папський ювілей в Поморянах В честь Сьв. Отця Льва XIII відбуде ся в неділю дня 22. с. м. в сали громадского уряду в Поморянах, на дохід «Дому убогих» концерт з добірною програмою.

— **Забав.** Міщанська читальня «Просвіти» в Бережанах устроєє дня 21. с. м. в великій сали Народного Дому вечерниці з танцями. Початок о 7. год. 8. вечером.

— **Через ошибку!** Оноді ми зазначили, що трех Русинів, студентів філософії, одержало від міністерства просвіти стипендії по 60 К місячно під условиною, що обовязують ся учити через 6 літ в польських гімназиях. На щастє показує ся, що ся условина дістала ся до стипендійного декрету лише через ошибку одного міністеріального урядника, Німця, а за старанем руских послів справлено вже єї.

— **3 нотарияту.** Заступником нотаря в Луці коло Самбора на місце перенесеного нотаря д-ра Ів. Рудницького до Бережан, іменованій п. Іван Чехович.

— **Крадіж динаміту.** Заряд артилерії у Львові вислав дня 30. січня с. р. до Радловєць 24 кл. динаміту. В дорозі динаміт пропав з замкненого поштового воза. Слїдство в тій справі веде львівське намісництво і вїзвало всі староства в Галичині та магістрати Львова і Кракова до енергічного гляданя за злодієм та за украдженим динамітом. Дивно лише, кому і пощо треба було динаміту.

— **Укріплєнє Львова.** «Hamburger Nachrichten»

помістили знова статью, якої автор доказує, що місто Львів зовсім нічого не потерпить на тім, коли стане укріплєне, бо форти будуть віддалєні на кілька кілометрів від міста. Дальше автор доказує, що конечно треба укріпити Львів, бо сим замкнено би лінію фортифікацій, що веде з Перемішля через Самбір і Галич до Заліцк. Взагалі однак єї статі гамбурьского часописи виглядають як донос на Австро-Угорщину перед Росією, в часі коли заносить ся на війну на Балкані.

— **3 нагоди відкинєня «Соколом»** соймової субвенції жертвували дальше: Вп. Емілія Кульчицка з Воцанець 1 дукат; складка на комерсі поверчкерівм в Янові 20-21 К; складка в реставрації Янковского 3-09 К. — **Старшина «Сокола».**

— **Красва рада шкільна** іменувала в народних школах: Ерн. Піківну і Ядв. Стефанівну учителями 6-кл. школи жін. в Коросні; Тита Кобринича учителем 4-кл. школи муж. в Рожнятові; Марію Стасів учит. 3-кл. школи в Гродняску; Йос. Конопку управителем і Клим. Конопкову учит. 2-кл. школи в Сарині; Том. Гавроньского управ. 3-кл. школи в Яструбці старій.

Учительками 2 кл. шк.: Людвіку Годурову в Залісїю; Ант. Кухарську в Сонині.

Учителями і учительками шкід 1-класових: Анг. Залєську в Гутиску; Леонт. Жучковську в Підгірцях; Ол. Буйнівну в Чарторій; Каз. Фусса в Вежавицях; Мих. Гавроньского в Перечині; Анву Свинчуківну в Зубівмостах; Теод. Поторейку в Куничвої; Олекс. Петрова в Голдовичах; Ал. Камера в Ятвигах; Анг. Поломську в Гроно.

— **Задля снігових завій** здержано рух поїздів на шляху Потуртори-Острів-Березовиця.

— **Поміч для Кут.** Красвий виділ уділив на руки повітового виділу в Косові на тимчасову запомогу для погорільців в Кутах 1000 К з порученем розділити єї гроші в порозумінню з ратунковим комітетом поміж найбільше діткнених пожежею.

— **Стипендії** з краєвого виділу одержали аж до покінчєня студій між виділними отєї ученики: Михайло Кліщ Калитовский, студ. IV р. філософії львівського університету, 1.000 К з фундації ім. Незабітовской; Іван Демянчук, студ. III р. філь. львів. університету, 400 К з фундації ім. Василя Товарищкого; Роман Голюка, студ. III р. фільос. львів. унів., 315 К з фонд. ім. Гловіньского; Михайло Гречаник, учен. V. кл. гімназії в Бродах, 100 К з фонд. ім. Капелюшевої; Володимир Ортинський, учен. II. кл. гімн. в Яслі, 231 К з фонд. Жальхощкого; Василь Оробець, учен. VIII. кл. рускої гімн. в Коломиї, 315 К з фонд. ім. Гловіньского; Ярослав Григорий Федюк, учен. VII. кл. рускої гімн. в Коломиї, 90 К з фонд. ім. Артимовича; Антін Гарасимів і Іван Флюнт, учен. VIII. кл. рускої гімн. у Львові, по 315 К з фонд. Гловіньского; Лев Олександр Барин, учен. IV. кл. 5. гімн. у Львові, 315 К з фонд. Гловіньского; Ярослав Белкот, уч. VIII. кл. рускої гімн. в Перемішлі 315 К з фонд. Гловіньского; Николай Городяский, уч. гімн. в Самборі, 600 К з фонд. Чайковського; Омелян Тарасович Білинський, уч. V. кл. гімн. в Самборі, 400 К з фонд. Енглєвої; Роман Бобовекій, уч. III. кл. гімн. в Сяноку, 315 К з фонд. Гловіньского; Антін Содомора, уч. VIII. кл. I. гімн. в Тернополі, 315 К з фонд. Гловіньского; Юрій

Язикові замітки.

Туберкульоза у людей і звірят. Написав Михайло Ожнич, ц. к. повітовий лікар ветеринарії в Печеніжині. Коломия 1902. 16-ка, стор. 63.

Справді саме в пору явилась тога книжочка, коли то страшливий недуг грузлавки (туберкульози) лютує зарівно межі звірятами домашніми, як і межі людьми. Правда, що до успішного поборованя того недуга мабуть єще далеко; все-ж таки поучити ширший круг читателів про істоту грузлавки, а заразом подати певні середники охоронні і способи зарадні для стриму розширюваня грузлавки, — се все єсть річ цінна та за подані в книжочці обясненя і указаня авторови треба сказати спасибі. Шкода лише, що автор зглядом руских термінів і взагалі що до самої бесїди був менше старанним, чим і обнизив вартість своєї впрочім цінної праці.

Почнім від термінології. Автор пишучи про річ, котра що до термінів входить в зачерк анатомії, повинен був познакомитись з рускими термінами анатомічними, котрі можна було легко найти в двох підручниках виданих р. 1897. Правда, що може також такий зайти случай, що якийсь писатель сам задумує скласти нові терміни, по его думці може щасливіши від вже утворених, тогди нехай творить нові вирази, ко-

би лишень они були дійсно рускі.*) Автор з термінами упорав ся коротко: ото взяв живцем терміни польські, не роздумуючи в тім, чи тоті вирази взагалі можливі в рускім. І так місто олегочна (pleura) каже на стор. 3, 12, 15, «оплущна» = oplucna, слово абсолютно в рускім не остійне, бо противить ся звучні нашого язика. Тут вже справді крайня недбалість автора про рідну бесїду. Автор певно у люду чув сотні, коли не тисячі разів «легкі» = pulmones, Lungen, а предся хоче не придумуючись втиснути не руске слово «плуца». Чи знайде ся який Поляк, котрий би місто pluca, oplucna ужив «lekkie» «olegoczna»? певно, що ніт, бо єї слова в польскім так само не можливі, як в рускім «плуца» і «оплущна».

*) І так приміром поміщено в «Ділі» розвідку з царини окулістики, де автор змінив на пр. твердиця sclera на «білківку» — а роговатка прозора cornea pellucida на «прозорку». Тим новим виразам під зглядом язиковим не мож нічого закинути. Все-ж таки — по нашій думці «білківка» не годна заступити sclera, бо нагадує на білок, albumen, Eiweiss; хоть і каже ся в звичайній, розговорній бесїді «білок ока», та се лишить ся виразом популяриям, але не науковим; вже «білівка» das Weisse des Auges видай було би ліпше. «Прозорка» вираз поєдинчий і короткий, та — думаємо — не заступить cornea pellucida, бо прозорими творивами в оку суть окрім cornea pellucida ще й humor aqueus, lens crystallina і corpus vitreum.

стор. 8. «на плівах слизородних і сировичих» місто: на слизницях і оболонях (плівах, плінах) сироватних.

«перепонка» = przepona, перєчно Zwerchfell, diaphragma, в руск. перепона = перешкода; а перепонка = мала перешкода, завадка. «мозгові опони» м. мозкові опони, мбозочні опони в малоруск. не «мозг» лишень мозок).

стор. 11. «коміркі» м. клітини, cellulae, Zellen.

стор. 12 улягають зсировачєню м. підлягають з сироватчєню.

стор. 16. «утроба» = wątroba м. печінка hep. Leber (у нас утроба значить: viscera Eingeweide).

Як бачити, не багато тих термінів — тож і не багато потребував би автор трудитись, щоби найти одвітні рускі вирази в підручниках.

Але взагалі язик цілої книжочки єсть недбалій. І так находимо на:

стор. 3. харкотини; автор уживає пізніше в кождім случаю у нас частійшою і в малорускім примітною формою: харкотине.

стор. 5. «передчасну смерть» — przedwczesną śm. — м. передчасну смерть.

Трудно згодити ся на стиль в слїдуєчим висказі:

«А хотай би то був хороший молодець, богатий та високого роду, то таки мусить перед часом погибати а сам вже вигляд

Кароль Панейко, уч. VI кл. гімн. в Золочеві, 210 К з фонд. Бельського.

— Русини і Румуни на Буковині. Із дев'яти політичних повітів, на які поділена Буковина, в чотирох переважає руске населення, іменню: в кіцманьскім 83.389 Русинів проти 129 Румунів (загальне число населення того повіта виносить 94.524 душ), у вижницькім 53.570 Русинів проти 301 Румунів (на 71.553 душ того повіта), в черновецькім 58.378 Русинів проти 23.184 Румунів (на 98.282 душ). Румуни замешкують в абсолютній більшості чотири повіти, іменню: радовецький із 47.819 Румунів проти 8.864 Русинів (на 81.602 душ), кімолонгський із 28.205 Румунами проти 7.342 Русинів (на 53.853 душ), гурагуморський із 38.427 Румунами проти 1.372 Русинів (на 75.422 душ) і сучавський із 37.252 Румунами проти 11.269 Русинів (на 61.940 душ). В двох посліdnих повітах представляють ся чисельні відношення так: в сторожинецькім живуть Румуни в абсолютній більшості, бо їх є 28.020 проти 24.308 Русинів на 79.992 душ, в серетскім в Русини в релятивній більшості, бо є їх 26.155 проти 16.171 Румунів на 60.499 душ. В Чернівцях є Німці в більшості (а властиво жида, яких причіслюють до німецької народности), за ними слідуєть Русини (19'81%), Румуни (14'29%) і Поляки (13'08%).

— Пожежа в Самборі. В суботу о 3 чверти на 6. вечером вибухнула в Самборі грізна пожежа. Згоріли 4 загороди, кінь і корова, при улиці Замоиській. Огонь повстав з підпалення якимсь божевільним. Ратункова поміч була взірцева.

— Антиалькоголічна анція. В прускій палаті панів перейшла на внесок гр. Дугляса ухвала, яка має на цілі побороуванє алькоголізму. Правительство видало отже в тій цілі надпрезидентови вказівки, після яких особам понизше 16 літ не вільно давати горячих напиктів; так само не мають діставати горячих напиктів особи, знані з п'янства. В ранних годинах в околицях, котрих дотичить сей припис, взагалі не буде продавати ся жадної горівки. Школи через поучене молодєжи мають впливати на населене, аби оминало алькоголь. Також всілякі народні писаня стремлять до тої самої цілі.

— Як думає син про тата, про се пише одна газета ось як: Десятилітній хлопєць думає, що его батько дуже багато знає; п'ятилітній, що й він знає тільки, що его тато; двацятилітній син гадає, що знає вдвоє тільки, що его батько; з 30. роком думає син, що може деколи міг би спитати батька о пораду; колиж синови минуло вже 40 літ, то здає ся ему, що его тато таки щось більше знає від него; з 50. роком знов починає радити ся батька, а по 60. роках, як вже батька не стало, уважає свого батька за найрозумнійшого в світі.

— Санітарні відносини у Львові. Урядові дати міського фізкату за минулий тиждень показують зворот до ліпшого. Найбільше розширена є ще тепер інфлюєнца, але єї перебіг є ще загально нормальний. Дифтерії було 4 случаи а з минулого тижня один смертельний случай. На черевний і п'янистий тиф не занедужав ніхто, лише двох пацієнтів позамісцевих з Сихова і Замарстинова зголосило ся до шпиталю на тиф черевний. Коклюшу було 2 случаи, віспи 1, шкарялятини 2 місцеві і один з Замарстинова в смертельним вислідом.

— Ув'язненє. В Кракові ув'язнено якогось Ми-

хайла Сівака з Підгайчик під Рудками, котрого пошукує львівска поліція, яко обжалованого о обманство дівчат-служниць. Сівак брав гроші від служниць і обіняв женити ся з ними. Одна з обманених Панька Шумска з Горобуш, від котрої Сівак вимантив 530 К і утік до Кракова, удала ся в погоню за обманцем і стрітила его в Кракові. Дівчина намірала взяти его зі собою і завезти до родинного села під вінець. Сівак однак, здає ся, не мав охоти вертати з Шумскою і тач маневровав, що спізнали ся на поїзд. Очікуючи на другий поїзд, проходили ся обов по улиці Любіч, коли звернули на себе увагу поліції. Придержано їх і заведено на поліцію для близшого розслідженя справи. По списаню протоколу Шумску увільнено, а Сівака спершу задля слабости відставлено до шпиталю, а пізнійше відбуде ся проти него судове слідство.

— Число Славян. Чеський проф Нідерле оголосив в найновішій випуску Slovensky Přehled статистику Славян, котрих начисляв на 138,591,800 а іменню: Росиян і Русинів, 95,300,000, (чеський русофіл взяв обі народности разом). Поляків 19,124,000, Чехів 9,500,000, Сербо-Хорватів 8,210,000; дальше Болгарів 4,750,000, Словінців 1,450,000 і Сербо-Лужичан 156,800. — Вєіх Німців має бути після Нідерле 85 мільонів.

— Кн. Люїза по своїм розводі буде одержувати від саксоньского двора 40,000 Франків річної ренти до кінця життя. Княгиня перебуває ще в заведеню для нервово недужих Ля Метері, а заряд сею заведеню поводити ся з нею як з божевільною, бо не доручує єї ані листів ані телеграм адресованих на єї імя.

— Страїк лікарів. В положничій клініці у Відни мали застраїкувати всі лікарі, однак до страїку не прийде, бо директор клініки покликав до себе лікарів і заявив їм, що через страїк стратить клініку довіре у населеня.

— Зелізнича катастрофа. Дня 5. с. м. о 7. годрано розбив ся на зелізнци межи Челябинськом а Уфою в Росії поспішний поїзд, що їхав до Уфи. Вагон другої класи скотив ся з насипу високого на три сажні і потягнув за собою три вози, котрі відорвали ся від поїзду. Прочі вагони остали ся на насипі. Вагон другої класи розбив ся на кусні, а прочі лиш трохи поломил ся. При тій катастрофі згнуло двох подорожних і старший кондуктор, а другий кондуктор поклічив ся смертельно; 30 людей покалічило ся тяжко а п'ятнацять легко.

— Насліди темноти. «Вєстник Востока» пише: Учитель школи народної в Андріївці, в архангельській губернії, хотів відлунти на селян, щоби менше уживали горячих напиктів, і в тій цілі дав в школі кілька відчитів для селян. Відчити єї були получені з ілюстраціями при помочи магічної ліхтарні. Але за кілька днів по таким відчиті явило ся у него кількох п'яних селян, котрі казали ему сейчас забрати ся зі села, бо громада не хоче мати у себе «чарівника, що при помочи чорта кидає на полотно ріжні дивні образи». Лиш з великим трудом удало ся бідному учителєви на хвилю прицяткати розлючених, бо небавом вислала громада до него війта з рушницею, щоби вистрілив до учителя і в той спосіб переконав ся, чи він буде в силі охоронити ся чарами перед кулею. І лиш завдяки розумнійшим мешканців сусідного села удало ся уратувати невинного учителя від смерти.

Прибувший тамтуди комісар скинув забобонно-го війта з его уряду і таким чином положив конець забобонности серед народа.

— Тягненє 3% льосів австрийского Заведеня кредитового земского, І емісії з 1880. р. відбуло ся вчєра у Відни. Головна виграна 90.000 К упала на серию 3261 ч. 91; 4.000 К виграла с. 13 ч. 99; по 2.000 К виграло с. 768 ч. 63 і с. 2913 ч. 63.

— Конкурс на посаду лікаря зелізничого в Перемішля розписано з речинцем виошеня подань до дня 10. марца с. р.

— Переписка Адміністрації. ВПр. о. Ал. Ул. в Рим. 5 л. ми одержали. На будуче просимо, не перешивати грошей, бо ніхто не хоче їх виняти.

Посмертні оповістки.

— Михайло Павлишин, емер. управитель народної школи і голова читальні «Прєсвіті» в Галичі, упокоїв ся дня 3. с. м. в 57. році життя. Покійник займав ся щиро народними справами яко учитель і на емеритурі. В. с. п!

Наука, штука, література.

Руский народний театр приїхав до Львова і від завтра дає представленя в сали «Colosseum» (Гл. 4. ст. між оновістками).

— Репертуар Львівської Фільгармонії. Нині ві вторник 17. с. м., концерт сінфонічний. Програма: I) Штраус: Поємат сінфонічний «Смерть і вїзволєнє», 2. Ф. Ваїнгартен: Поємат сінфонічний: «Лука блаженних». II) Гаде: «Сінфонія» оп. 5. (ч. I. C-moll). a) Moderato con moto. Allegro energico b) Schärro. Allegro risoluto quasi presto. c) Andantino grazioso. d) Finale, Molto allegro ma con fuoco. III) I. Сauer: «Буря на пустині» (ч. 4. з байки «Halderäuber»). 2. Бізет: «Танєць єгипетський» з опери «Djamileh». — Капельмайстер: Людвик Челябинський.

В четвер, 19. с. м. великий концерт фільгармонічний при співучасті Станислава Оржельского, першого тенора «Narodneho Divadla» в Празі.

Телеграми.

Відень, 17. лютого. Кружить чутка, що президент Буковини бар. Бургівіон має уступити, а его місце має заняти радник двора в міністерстві внутр. справ Конрад кн. Гогенльогє.

Відень, 17. лютого. Урядова Wiener Abendpost доносить, що з огляду на бажанє бл. п. архикн. Елисавети, єї похорони відбудуть ся без вистави. Тіло перевезуть до Бадєну, де похоронять его без великого торжества.

Познань, 16. лютого. Варшавський дописуватель Dziennik-a розп. доносить, що в російских кругах війскових замітний якийсь рух, що проявляє ся в розміщеню війска. Кілька полків з Варшави і два полки з Новоминьска вимашє-рвали в незвіснім напрямі.

(=визір) его наповняє кожного з присутних сочувством та гадкою, що така молода, образована та багато обіцоюча майже дітина — а прецінь їй вже не жити.

«добиває незначно але постійно нещасну жертву» — у нас часто тепер уживають постійний м. сталий, по мойй думці хибно; тут би так виразити: добиває незначно, але без зупину або безвинно etc. «хотий дотичний чоловік (!) еще і гадки не має умирати» — м. хотий тою хоробою діткнений чоловік і не прочуває смерти.

стор. 6. після досліду «знатоків». Многі з народовців уживають російского слова «знаток»; по малоруски: знавець або знатель.

стор. 7. Так сухоти людскі, як і туберкульоza звїрят м. як сухоти людскі, так і туберкульоza. Дуже часта се хїба у многих народовців класти «так — як» = sowohl — als auch місце руского: як—так. стор. 8. «грузлів». від грузло, nom. plur. грузла, genit. грузел; подібно: ясла, genit. ясел. учений «природник» (польск. przyrodnik) має бути: природовець, дослідник природи; «природник» ужитий вже Нечуєм в значеню: Instinkt, Naturtrieb.

«скуточне средство» се як-раз термін галицько-русский, гідний «маститих твердяків»: пер-

ше слово польске, другє російске; має бути: довідний середник.

стор. 9. «бакциль». Автор декуди пише і правильно бациль, але частійше «бакциль». Послідна, зіпсована форма взята з греїзлерні польских дневників, котрих редактори мабуть думають, що в латиньскім єсть «bacillus». Тимчасом по латиньски зве ся прутєнь bacillus, що єсть вменшительним словом виразу baculus = палиця, прут. «наєожитуючий (!) грибок» pasorzytujacy grzybek = грибець (грибок) гадалася ий. «тоїнка» = тояжок, bacterium.

стор. 10. «розлизованих артерий» = послабалих артерий (послабати = вільнійшати), охлялих артерий.

стор. 11. «шараво-білі нарости плоскі» (szarawobiałe, płaskie) м. сїраво білі нарости плоскі.

«сировича або слизородна болона» = сироватна або слизиста оболоня.

«винних гроздів» м. винних грозєн (nom. sing. грозєно), шипулках (!) szypulkach = черешках, спиниках, черениках.

«в начинях лімфатичних» — в судинах лімфатичних. На анатоміч. вираз vas приняти-б судина.

стор. 12. «тверднуть» — твердіють. «заразок» (zarazek) — заразєнь.

стор. 13. «підчас коли» в легких — коли в легких.

«кисєню» м. кисня (genit. від кисєнь).

«комірочок» м. клітинок.

стор. 14. «барви шарої» — б. сїрої.

«позірно» (rozognie) співвідно.

стор. 15. громадять ся «густі слизи» (нім. Schleim-massen) — громадять ся густа слизь або густє слизовинє.

підчас коли на вні тихже während an der Aussenseite derselben коли на їх внішній стороні.

розширюванє «ся» та рух легких — розширюванє та рух легких.

«сировато-ропної сировиці крови» — сиросто-ропної сировати крови.

корченєсь (!) серця — корчєнь серця (скорч і розкорч).

з браку «кисєня» — з браку кисєня.

стор. 16. «сироваченю» — зсировачненю. «животних соків» (Nahrungssäfte) соків відживних.

«І тому то туберкулічні люди і звїрята в дальшій розвою туберкульоzi зачинають жалуватись на лихе травленє та болі черева». От до чого доводити писанє побудом, на дбхатки: «Звїрята жалують ся на лихе травленє і болі черева!»...

«Колійно» (kolejno) — по черзі (Конець буде.)

Вісти господарські, промислові і торговельні.

Рахунок «Краєвого Союзу кредитового», створеного зареєстрованого з обмеженою поручкою у Львові за місяць січень 1903.

Table with financial data for the 'Краєвого Союзу кредитового' account, including items like 'Удїли', 'Вкладки', 'Позички зяті', and 'Сальдо відсотків'.

Стан чинний:

Table with financial data for the current status, including 'Позички удїлені', 'Стан з початком місяця січня 1903', and 'Стан з кінцем січня 1903'.

в сумі 51.050 кор. Стопа процентова від вкладок 4 1/2 %. Стопа процентова від позичок 5 1/2 — 7 %.

Львів, дня 1. лютого 1902.

Др. Кость Левинський. Кость Паньківський.

В сали „Colosseum“ (Пасаж Германів при Площі Збіжівій)

РУСКИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР

від дирекцію Михайла Губчака

В середу дня 18. лютого 1903.

перший раз:

Пісні в лицях

Комічна опера в 3 актах М. Л. Кропивницького і М. О. Порошина.

ОСОБИ:

Яцко, старий чоловік . . . п. Стефанович
Химка — Яциха, його жінка . . . пні Осиповичева
Гая, їх донька . . . п-ні Рубчак

Декорации нові з роботи П. Балька. — Костюми оригінальні закуплені у Києві.

Орхестра військова 30-го полку піхоти.

Штука та відзначала ся великим успіхом у всіх театрах на Україні.

Режисер: п. Стадник. Капельмайстер: п. Коссак.

Ціни місць: Ляжка (4 особи) 10 К; Фотель пар. 3 К; Крісло пар. I р. 2 К; Крісло II р. 1 К 60 с.

Білетів дістати можна в Бюро часописній п. Пльона; вечером при касі.

Початок о годині 7 1/2 вечером.

Глядаю

УЧИТЕЛЬКИ

(або студента)

для двох дітей (з II і III кл. народної). Першество мають особи зі знанем гри на фортеп'яні.

Зголошення приймає: о. І. Стефанчук

31(3-5) в Павелчи, п. Станиславів.

Всілякі

КУПОНИ

вильосовані

цінні папери

виплачує без потручення

провізіні або коштів

Контора виміни

п. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

Товариство взаїмних обезпечень

Львів РИНОК Ч. 1.

„ДНІСТЕР“

ДІМ „ПРОСВІТИ“

одиноке руске товариство асекураційне, засноване в 1892. р.

обезпечує будинки, движимости, збіжжя і пашу против шкідливого вогню, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є надвишук з оплат розділяє межі членів яко звороти;

в послїдних трьох літах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР

виплачує шкоди дуже скоро а оцінку шкід переводить разом з делегатом і місцевими членами. За 10 літ виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187,258 К.

ДНІСТРА

полїси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

ДНІСТЕР

посередничить при обезпеченях на житє в краківім Товаристві, відсутнає часть провізії з таких обезпечень на рускі добродїїні цілі; дїятого на житє треба обезпечати ся тільки через „Дністер“.

ДНІСТРА

фонди виносять з кінцем 1902. р. 838,364 К і всі умїщені в цїнних паперах популярних.

ДНІСТЕР

удїляє агенції селянам особливо там, де еще не роблять дотеперїшні агенти.

ДНІСТРА

агенти заробили вже 432 тисячів корон провізії.

Розклад звїздів залїзничих обовязуючий від 1-го мая 1902.

(Прїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Table with train schedules for Lviv, including columns for 'Поезд', 'до Львова', and 'зі Львова' with specific times and destinations.

ЗАМІТКА: Пору нічна числїть ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано

Час середно-європейский рїзнять ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского — 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. велїяниць державних (ул. Красїдких ч.

5.) удїляє поясненїя в справах залїзничих, продає білетї всього рода і розклади їзди.